

Забуте вбивство

Ґвенда була дуже щаслива, коли вони з чоловіком придбали чудовий будиночок у курортному містечку. Такий тихий, затишний і вже рідний. Однак дивні спогади спливають у пам'яті, коли вона ходить своєю оселею, чує скрип сходів. Її охоплює пекельний жах, бо ось там, на підлозі, вона бачила тіло жінки і руки, що її душили! Невже Ґвенда божеволіє? Міс Марпл впевнена, що дівчина не безумна і колись у цьому будинку справді сталося вбивство. Вона радить молодят не копирсатись у минулому й не накликати на себе небезпеку. Але ж хіба її послухали?..

Аґату Крісті знають у всьому світі як королеву детективу. Продано близько мільярда примірників її творів англійською мовою, ще один мільярд - у перекладі 100 іноземними мовами. Вона - найпопулярніший автор усіх часів. За кількістю перевидань її книжки поступаються лише Біблії та творам Шекспіра.

Класика англійського детективу

Служба Крісті

ЗАБУТЕ
ВБИВСТВО

КСД

Agatha Christie[®]

Агата Крісті

ЗАБУТЕ
ВБИВСТВО

РОМАН

ХАРКІВ
2023 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2023

ISBN 978-617-15-0424-0 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Christie A. *Sleeping Murder* : A Novel / Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2011. — 256 p.

Переклад з англійської *Віктора Шовкуна*

Дизайнер обкладинки *Надія Величко*

Крісті А.

К82 Забуте вбивство : роман / Аґата Крісті ; пер. з англ. В. Шовкуна. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. — 336 с.

ISBN 978-617-15-0276-5 (дод. наклад)

ISBN 978-0-06-207372-3 (англ.)

Ґвенда була дуже щаслива, коли вони з чоловіком придбали чудовий будиночок у курортному містечку. Такий тихий, затишний і вже рідний. Однак дивні спогади спливають у пам'яті, коли вона ходить своєю оселею, чує скрип сходів. Її охоплює пекельний жах, бо ось там, на підлозі, вона бачила тіло жінки і руки, що її душили! Невже Ґвенда божеволіє? Міс Марпл впевнена, що дівчина не безумна і колись у цьому будинку справді сталося вбивство. Вона радить молодят не копіювати у минулому й не наклеювати на себе небезпеку. Але ж хіба її послухали?..

УДК 821.111

AGATHA CHRISTIE, MARPLE and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Sleeping Murder © 1976 Agatha Christie Limited. All rights reserved

Translation entitled «Забуте вбивство» © 2011 Agatha Christie Limited. All rights reserved

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2023

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2023

Розділ перший. Будинок

Ґвенда Рід стояла на набережній і злегка тремтіла від холоду.

Доки, будівлі, митниці й уся Англія, яку вона мала змогу бачити, неквапно гойдалися вгору та вниз.

І саме в ту мить вона ухвалила своє рішення — рішення, яке згодом призвело до таких важливих подій.

Вона не поїде поїздом до Лондона, як собі спланувала.

Зрештою, чого їй туди їхати? Ніхто там на неї не чекає, нікому вона там не потрібна. Вона щойно зійшла зі скрипучого пароплава, який гойдався на хвилях (для неї то була надзвичайно важка мандрівка упродовж трьох діб через затоку й угору до Плімута), а тому сісти до потяга та знову гойдатися на рейках — це було те, чого їй найменше тепер хотілося. Вона піде до готелю, до гарного та надійного фірмового готелю, який стоїть на твердому ґрунті й ані скрипить, ані гойдається. Добре виспитися, а наступного ранку — звичайно ж, яка чудова думка! — а наступного ранку вона візьме напрокат машину й повільно, не поспішаючи, поїде через південь Англії шукати будинок — гарний будинок — будинок, який вона повинна знайти — так вони домовилися з Джайлзом. Атож, це просто чудова думка.

У такий спосіб вона побачить трохи Англії — Англії, про яку Джайлз їй розповідав і якої вона ніколи не бачила; хоч, як і більшість новозеландців, називала її Домом. У цю мить Англія видалася їй не надто привабливою. День був сірий та хмарний, збиралося на дощ, і віяв пронизливий, набридливий вітер. Певно, Плімут не найкраще місце в Англії, подумала Ґвенда, слухняно прямуючи до будівлі митного й паспортного контролю.

Проте наступного ранку її опанували зовсім інші почуття. Сонце сяяло. Краєвид, що відкривався з її вікна, був привабливим. І загалом усесвіт більше не хитався й не гойдався. Він стабілізувався. Це була, нарешті, Англія, і вона сюди приїхала, Ґвенда Рід, молода одружена жінка, віком двадцять один рік, яка мандрувала світом. Повернення Джайлза до Англії ще не було чимось вирішеним остаточно. Він, можливо, приїде сюди слідом за нею вже за кілька тижнів. А може, за пів року. Це він запропонував, щоб Ґвенда перша приїхала до Англії й пошукала тут будинок, який би їх влаштував. Обоє вважали, що

приємно десь мати власну оселю. Джайлз мав таку роботу, яка примушувала його багато мандрувати. Іноді Гвенда його супроводжувала; часом обставини ставали цьому на заваді. Але їм обом подобалася думка про те, щоб мати власний дім — дім, який належав би лише їм. Джайлз нещодавно успадкував меблі від однієї зі своїх тіток, тож їхній намір придбати власний будинок був цілком розумним і практичним.

А що Гвенда й Джайлз були людьми загалом добре забезпеченими, то здійснення цього наміру не становило труднощів.

Гвенда спочатку не хотіла самостійно шукати дім. «Ми повинні зробити це разом», — сказала вона. Але Джайлз відповів їй, сміючись: «Я не дуже тямлю в будинках. Якщо він сподобається тобі, то сподобається й мені. Нехай там буде бодай невеликий садочок, і не треба нам якогось новочасного жахіття, і не треба чогось дуже великого. Десь на південному узбережжі — так я собі уявляю. У кожному разі не десь далеко всередині острова».

«Ти віддаєш перевагу якомусь конкретному місцю?» — запитала Гвенда. Але Джайлз сказав, що ні. Він рано залишився сиротою (вони обоє були сироти), і йому доводилося їздити до різних родичів на вакації, тож жодне конкретне місце не було пов'язане для нього з якимись дорогими спогадами. Це мав бути дім Гвенди — і вона не хотіла чекати, поки вони зможуть вибрати його удвох. А що як Джайлз затримається ще на пів року? Що їй робити протягом усього цього часу? Тинятися по готелях? Ні, вона повинна знайти будинок і оселитися в ньому.

— Ти просто хочеш зіпхнути всю цю роботу на мене, — сказала Гвенда.

Але їй подобалася думка, що вона знайде для них дім, який буде вже готовий, затишний і обжитий на той час, коли повернеться Джайлз.

Вони одружилися лише три місяці тому, і вона дуже його кохала.

Розпорядившись, щоб сніданок їй принесли до ліжка, Гвенда, після того як попоїла, обміркувала свої плани. Вона провела день, оглядаючи Плімут, який їй сподобався, а наступного дня взяла напрокат зручний автомобіль «даймлер» разом із водієм і вирушила в подорож Англією.

Погода була добра, і вона дуже тішилася своєю подорожжю. Оглянула кілька можливих будинків у Девонширі, але жоден її не задовольнив. Поспішати їй не було куди. Вона шукатиме далі. Вона

навчилася читати поміж рядків сповнених ентузіазму повідомлень агентів із продажу нерухомого майна й у такий спосіб уникла кількох даремних поїздок.

У вівторок увечері, десь через тиждень, коли її автомобіль їхав покрученою дорогою, що плавно спускалася з пагорба в Дилмаут, перетинаючи передмістя цього чарівного морського курорту, вона побачила дошку з оголошенням про продаж будинку, а між деревами промайнуло видиво невеличкої білої вікторіанської вілли.

Ґвенда здригнулася — у неї виникло відчуття, ніби вона впізнала щось давно їй знайоме. Це її будинок! Вона вже була переконана в цьому. У своїй уяві вона бачила садок, довгі вікна — вона не сумнівалася в тому, що цей будинок саме такий, який їй хочеться мати.

День уже хилився до вечора, коли вона зупинилася в готелі «Роял Кларенс» і поїхала до агентів із продажу нерухомості, про яких прочитала вранці на дошці з оголошенням.

Й ось тепер, діставши дозвіл оглянути будинок, вона стояла в довгій старовинній вітальні з двома зашкеленими дверима, що виходили на вимощену плитами терасу, за якою клапоть скелястого ґрунту, поцяткований низенькими розквітливими кущами, круто уривався до моріжка, який був нижче. Крізь дерева в кінці саду виднілося море.

Це мій будинок, подумала Ґвенда. Це наш дім. Я почувуюся вже так, ніби знаю кожен його куточок.

Двері відчинилися, й увійшла, шморгаючи носом, висока жінка із сумним виразом обличчя та з нежитем.

— Місіс Генґрейв? Я маю дозвіл від панів Ґелбрейта та Пендерлі. Боюся, я надто рано...

Місіс Генґрейв, прочистивши ніс, сумно промовила, що це не має жодного значення. Огляд будинку почався.

Атож, він був саме такий, як треба. Не дуже великий. Трохи старомодний, але вони з Джайлзом зможуть добудувати ще одну або дві ванні кімнати. Кухню можна буде модернізувати. На щастя, у ній уже була «Аґа»¹. Якщо, крім того, поставити нову зливальницю та сучасне обладнання...

Крізь усі плани й турботи Ґвенди тонко дзижчав голос місіс Генґрейв, яка розповідала подробиці останньої хвороби майора Генґрейва. Половина Ґвенди докладала всіх зусиль, щоб видобувати із себе принагідні звуки співчуття, симпатії та розуміння. Усі родичі місіс

Генґрейв жили в Кенті — тож бідолашна вдова хотіла оселитися десь неподалік від них... Майор дуже любив Дилмаут, протягом багатьох років був секретарем місцевого гольф-клубу, але вона...

— Так... Звичайно... Який то був жах для вас... Цілком природно... Атож, притулки для літніх людей такі... Звісно... Вам ліпше...

А друга половина Гвенди гарячково міркувала: «Тут, я думаю, треба буде поставити комод для білизни... Так. Подвійна кімната з видом на море — Джайлзу вона сподобається. А ось дуже затишна невеличка кімната — Джайлз тут зможе перевдягатися. Ванна кімната — я сподіваюся, ванна тут облицьована червоним деревом — о, справді, так воно і є! Як мило — і вона стоїть у самому центрі кімнати! Я нічого не стану змінювати — тут усе нагадує про певний історичний період!»

Така величезна ванна!

Тут можна буде намалювати яблука. І човни з вітрилами... і качок. Можна буде створити враження, ніби ти в морі... А он ту темну задню кімнату ми перетворимо на дві по-справжньому сучасні ванні кімнати, які блищатимуть хромом і зеленою фарбою — труби можна буде прокласти над кухнею, а все інше залишити, як воно є...

— Плеврит, — сказала місіс Генґрейв. — Мені загрожує запалення легень...

— Це жахливо, — сказала Гвенда. — А ви не маєте ще однієї спальні в кінці коридору?

Спальня там була, і саме така, якою Гвенда її собі уявляла. Майже кругла, з еркерним вікном. Її треба буде оновити, звичайно. Вона була в цілком пристойному стані, але чому люди, схожі на місіс Генґрейв, так люблять фарбувати стіни в цей колір відтінку гірчиці з печивом?

Вони повернулися коридором назад. Гвенда задоволено мурмотіла: — Шість, ні, сім спалень, рахуючи маленьку й ту, що в мансарді.

Дошки тихо поскрипували в неї під ногами. Гвенда вже почувалася так, ніби вона, а не місіс Генґрейв живе в цьому домі! Присутність місіс Генґрейв була тут явно недоречною — адже вона любила фарбувати кімнати в колір гірчиці з печивом і прикрашати вітальню фризом із гліциніями. Гвенда подивилася на аркуш паперу у своїй руці, на якому на машинці були надруковані відомості про будинок і ціна за нього, яку просив власник.

За останні кілька днів Гвенда детально ознайомила з цінами на будинки. Запрошувана сума не була великою — звісно, дім потребував певної модернізації — але навіть у цьому випадку... І вона також звернула увагу на слова: «Ціна може бути предметом обговорення». Мабуть, місіс Генгрейв надто прагнула виїхати до Кента й оселитися неподалік від родичів...

Вони почали спускатися сходами, коли Гвенда несподівано відчула, як хвиля ірраціонального страху накопилася на неї. То було хворобливе відчуття, і воно зникло майже відразу по тому, як виникло. Проте воно наштовхнуло її на нову думку.

— А цей дім не належить до тих, які навідують привиди? — запитала вона.

Місіс Генгрейв, що була на крок попереду неї й дійшла у своїй розповіді до того моменту, коли здоров'я майора Генгрейва стало швидко погіршуватися, подивилася на неї з виразом ображеного подиву.

— Принаймні мені про це нічого не відомо, місіс Рід. Невже вам хтось розповідав щось подібне?

— А самі ви нічого не відчували, нічого не бачили? Може, тут хтось помер?

Вона сама відчула недоречність свого запитання, але ця думка прийшла до неї на секунду або дві запізно. Адже майор Генгрейв...

— Мій чоловік помер у притулку Святої Моніки, — сухо відказала місіс Генгрейв.

— Так, звичайно. Ви мені це казали.

Місіс Генгрейв провадила тим самим крижаним тоном:

— У будинку, спорудженому десь років сто тому, безперечно, хтось помирав протягом періоду його існування. Проте міс Елворті, у якої мій любий чоловік придбав цей дім сім років тому, була в пречудовому стані здоров'я й до того ж мала намір виїхати за кордон й зайнятися там місіонерською працею, і вона не згадувала про якісь випадки недавніх смертей у своїй родині.

Гвенда поквапилася заспокоїти ображену місіс Генгрейв. Вони знову повернулися до вітальні. То була затишна й чарівна кімната, у ній панувала саме та атмосфера, яка подобалася Гвенді. Напад паніки, який вона щойно пережила, здавався їй незбагненим. Що на неї найшло? У цьому домі не було нічого поганого.

Запитавши в місіс Генгрейв дозволу оглянути сад, вона вийшла через засклені двері на терасу.

Тут мають бути сходи, подумала Гвенда, спускаючись на моріжок.

Але замість сходів там були справжні хащі форзиції, які в цьому конкретному місці, схоже, вирости набагато густішими й вищими, ніж зазвичай, геть затуливши вид на море.

Гвенда кивнула сама до себе. Вона все це змінить.

Ідучи за місіс Генгрейв, вона пройшла вздовж тераси й спустилася на кілька кроків униз, на далекий куток моріжка. Звернула увагу на те, що чагарі на скельних виступах ніхто ніколи не розчищав, а більшість розквітлих кущів давно слід було підстригти.

Місіс Генгрейв промурмотіла вибачливо, що сад досить занедбаний. Вона могла дозволити собі запрошувати садівника лише двічі на тиждень. Але здебільшого той не приходив узагалі.

Вони оглянули невеличкий, але дуже цікавий окремий садочок, до якого виходили двері з кухні, і повернулися в дім. Гвенда сказала, що хоче подивитися ще кілька будинків, і хоч Дім-на-Горі (яка нецікава назва!) їй дуже сподобався, вона ще не готова ухвалити остаточне рішення.

Місіс Генгрейв розпрощалася з нею з виразом сумної задуми, наостанок з особливою протяжністю шморгнувши носом.

Гвенда повернулася до агентів, зробила офіційну пропозицію, пославшись на оцінку страхової фірми, і решту ранку присвятила прогулянці по Дилмауту. Це було чарівне й старомодне курортне містечко на морському узбережжі. На його далекому «модерному» кінці були два готелі, що здавалися цілком сучасними, та кілька недобудованих на вигляд бунгало, але географічне розташування узбережжя, підпертого низкою пагорбів, урятувало Дилмаут від надмірного зростання.

По обіді Гвенда одержала телефонний дзвінок від агентів, які повідомили, що місіс Генгрейв прийняла її пропозицію. З лукавою усмішкою на вустах Гвенда пішла на пошту й надіслала телеграму Джайлзові:

Я купила будинок. Кохаю. Гвенда.

— Це його здивує, — сказала Гвенда, звертаючись сама до себе. —
Він переконається, що і я дещо вмію.

[1](#) Фірмова назва кухонної плити компанії *Glynwed Group Services*. (Тут і далі прим. перекл.)

Розділ другий. Шпалери

I

Минув місяць, і Гвенда оселилася в Домі-на-Горі. Вона забрала меблі Джайлзової тітки зі складу й обставила ними будинок. То були старовинні меблі дуже високої якості. Одну чи дві великі шафи на одяг Гвенда продала, але решта чудово розташувалися в їхньому новому домі й були з ним у цілковитій гармонії. Невеличкі гарні столики з пап'є-маше, оздоблені перламутром і розфарбовані замками та трояндами, вона поставила у вітальні. У цьому гарнітурі були також столик для рукоділля, що мав під стільницею приладнаний мішок із чистого шовку, письмовий стіл із рожевого дерева та диванний столик із червоного дерева.

Так звані «легкі» крісла Гвенда розподілила між різними спальнями й купила два великі й зручні глибокі крісла для себе та Джайлза, поставивши їх по обидва боки каміна. Велику канапу зразка «честерфілд» вона звеліла поставити під вікнами. Для штор Гвенда обрала старомодний чинц блакитного кольору з візерунком троянд у вазонах та жовтих птахів. Тепер вітальня стала такою, якою Гвенді хотілося її бачити.

Проте вона ще не до кінця обставила свою оселю, і майстри досі перебували в домі. Їм би час його покинути, проте Гвенда розуміла, що поки сама не оселиться тут, у домі, вони звідси не підуть.

Зміни на кухні були завершені, нові ванні кімнати теж майже цілком обладнані. З подальшим косметичним ремонтом кімнат Гвенда хотіла трохи зачекати. Їй потрібен був час для того, щоб натішитися своїм новим домом й остаточно вирішити, які схеми кольорів вона обере для спалень. Дім справді був у дуже гарному стані, і не було потреби робити все відразу.

У кухні тепер влаштувалася місіс Кокер — дама, наділена рисами поблажливої чемності, яка чинила спротив спробам Гвенди налагодити між ними стосунки надміру демократичної приязні; та коли Гвенда, на свою превелику втіху, нарешті оселилася в домі, вона пішла на певні поступки.

Того ранку місіс Кокер поставила тацю зі сніданком на коліна Гвенди, коли та сіла в ліжку.

— Коли в домі немає джентльмена, — заявила місіс Кокер, — то леді ліпше снідати в ліжку.

І Гвенда вирішила підкоритися цьому суто англійському, як їй здалося, звичаю.

— Я зготувала його сьогодні вранці, — зауважила місіс Кокер, маючи на увазі омлет. — Ви щось казали про вуджену пікшу, але ви не стали б їсти її у спальні. Вона залишає надто сильний запах. Я зготую вам її на вечерю, з грінками.

— О, дякую, місіс Кокер.

Місіс Кокер усміхнулася поблажливо й наготувалася вийти.

Гвенда розташувалася не в тій кімнаті, де стояло велике двоспальне ліжко. Та кімната почекає, доки приїде Джайлз. Натомість вона обрала для себе кімнату в кінці коридору, ту, у якій стіни були заокруглені, а вікно — еркерне. У тій спальні їй було дуже затишно, і вона почувалася цілком щасливою.

Тепер вона озирнулася навкруг себе й імпульсивно вигукнула:

— Мені подобається ця кімната!

Місіс Кокер розглянулася навколо поблажливим поглядом.

— Це дуже мила спальня, мем, хоч і маленька. Оті ґратки на вікнах свідчать, що тут була колись дитяча кімната.

— Мені це не спадало на думку. Можливо, і була.

— Звісно, була, — промовила місіс Кокер із якимсь натяком у голосі й вийшла.

«Якщо ми маємо джентльмена в домі, — ніби хотіла вона сказати, — то хто знає? Дитяча кімната може ще знадобитися».

Гвенда почервоніла. Вона окинула поглядом спальню. Дитяча кімната? Атож, це буде чудова дитяча кімната. Вона почала подумки обставляти її. Отам під стіною — дім для ляльок. Низенькі комоди з іграшками в шухлядах. Веселий вогонь у каміні й висока загорожа перед ним, на перилах якої сушаться пелюшки та дитячий одяг. Але тільки не ця стіна кольору гірчиці. Ні, вона обов'язково обклеїть кімнату веселими шпалерами. Чимось яскравим і радісним. Букетики маків упереміж із букетиками волошок... Атож, це буде дуже гарно. Вона спробує знайти такі шпалери. Була певна, що вже десь такі бачила.

Багато меблів для цієї кімнати не знадобиться. Тут уже є два вбудовані в стіну комоди, але один із них, кутовий, замкнений, а ключ

від нього загублений. Крім усього іншого, він вкритий шаром фарби, а отже, його не відчиняли багато років. Вона мусить сказати майстрам, щоб вони відкрили його, перш ніж підуть звідси. Адже їй уже не вистачає місця для власної одежі.

Із кожним днем вона почувалася все більше вдома в Домі-на-Горі. Почувши крізь відчинене вікно, як хтось гучно прочищає собі горло й кахикає коротким сухим кашлем, вона поквапилася зі сніданком. Фостер, темпераментний садівник, що приходив сюди лише іноді й далеко не завжди дотримував своїх обіцянок, певно, сьогодні таки прийшов, як вони з ним і домовилися.

Ґвенда скупалася, одягнулася, натягла на себе твідову спідницю та светра й поквапилася в сад. Фостер працював під вікном вітальні. Ґвенда насамперед доручила йому зробити стежку крізь зарості між камінням у тому місці. Фостер спершу заперечував, указавши на те, що для цього треба буде прибрати форзиції, вейгелу, а також бузок, проте Ґвенда була непохитною, і тепер він узявся за цю роботу майже з ентузіазмом.

Він привітав її коротким смішком.

— Схоже, ви маєте намір повернутися до давніх часів, міс.

Він чомусь уперто звертався до Ґвенди на «міс».

— До давніх часів? Про що ви?

Фостер стукнув об камінь лопатою.

— Я натрапив на старі сходи — бачите, де вони були? Саме там, де ви хочете зробити їх тепер. Потім хтось посадив тут рослини й траву, що їх цілком закрила.

— Вони вчинили геть по-дурному, — сказала Ґвенда. — Треба, щоб моріжок і море було видно з вікна вітальні.

Щодо краєвиду Фостер, як здавалося, виявив цілковиту байдужість. Начебто погодився, але якось стримано й неохоче.

— Я не стверджую, не думайте, що так не буде краще... Краєвид справді відкриється, а у вітальні було трохи темно через чагарі. Проте й рослини шкода — я ніколи не бачив, щоб форзиція росла десь так добре, як тут. Бузок — то пусте, але вейгела коштує гроші й — зверніть увагу — рослини надто старі, щоб їх кудись пересаджувати.

— О, я знаю. Але без них тут буде набагато, набагато краще.

— Ну, гаразд, — сказав Фостер, почухавши потилицю. — Мо' й справді.

— Безперечно, — підтвердила Гвенда, киваючи головою. Несподівано вона запитала: — А хто тут мешкав до Генгрейвів? Вони жили тут не дуже довго, правда ж?

— Шість років або десь так. Зовсім недовго. А хто тут мешкав раніше? Жінки на прізвище Елворті. То були вельми побожні дами. Їздили кудись на край світу на вертати поган. Протягом якогось часу з ними жив і чернець у чорній сутані. Їх було четверо та ще їхній брат, але він тут мало важив, усім заправляли жінки. До них — дай-но мені, Боже, пам'яті — тут мешкала місіс Фіндейсон — о, то була справжня леді, з тутешніх. Вона тут жила вже тоді, коли я ще й не народився.

— А померла вона також тут? — запитала Гвенда.

— Вона віддала душу в Єгипті чи в якомусь такому місці. Але вони привезли її додому. Вона похована тут, на цвинтарі. Це вона посадила магнолії та вербняк «золотий дощ». Й оті піттоспори. Вона була велика любителька кущових квітів.

Фостер на мить замовк, а тоді продовжив:

— Тоді ще не було нових будинків на схилі пагорба. Тут була, можна сказати, сільська місцевість. Не було кіно. Ані нових крамниць з отими крикливими вивісками. — У його тоні лунало очевидне несхвалення, з яким літні люди ставляться до всіх новацій. — Переміни! — сказав він, зневажливо пирхнувши. — Кому й навіщо вони потрібні?

— Я гадаю, що зміни потрібні, — не погодилася з ним Гвенда. — І зрештою, ми сьогодні бачимо багато покращень, хіба ні?

— Так вони кажуть. Але я їх чомусь не помітив. Переміни! — Він показав на високий живопліт із карликових кипарисів ліворуч, за ними прозирала якась будівля. — У тому котеджі була лікарня, — сказав він. — Така приємна, затишна й зовсім поруч. Але їм чомусь заманулося збудувати нову й велику лікарню, за милю від міста. Щоб дістатися туди на прийом, треба або йти двадцять хвилин пішки, або витратити три пенси на автобус. — Він знову махнув рукою в бік живоплоту... — А там нині школа для дівчаток. Вони туди перебралися десять років тому. Переміни, весь час переміни. Тепер люди купують будинок, живуть у ньому десять або дванадцять років, а потім переселяються кудись-інде. Не можуть на місці всидіти. Хіба це добре? Ви нічого не зможете посадити доти, доки не зазирнете далеко вперед.

Гвенда подивилася замилюваним поглядом на магнолію.

— Як місіс Фіндейсон, — сказала вона.

— Так, то була справжня жінка, — сказав він. — Вона приїхала сюди ще нареченою. Виховала дітей у цьому домі й поодружувала їх, поховала чоловіка, приймала тут онуків, що приїздили до неї на літо, і відійшла, коли їй уже було майже вісімдесят.

У тоні голосу Фостера звучало глибоке схвалення.

Ґвенда повернулася в дім, ледь помітно всміхаючись.

Вона поговорила з майстрами, а потім пішла до вітальні, де сіла за письмовий стіл і написала кілька листів. Серед листів, на які вона ще не відповіла, був лист від кузенів Джайлза, які жили в Лондоні. Якщо в неї виникне потреба приїхати до Лондона, писали вони, то вона може зупинитися в них, у їхньому домі в Челсі.

Реймонд Вест був відомим (радше, ніж популярним) письменником, а його дружина Джоун — художницею. Їй буде цікаво зустрітися з ними, хоч вона їм, певно, видасться жахливою міщанкою. Ані вона, ані Джайлз ніколи не вдавали із себе інтелектуальних снобів, подумала Ґвенда.

Лункий гонг велично пролунав із холу. Оправлений у раму з різьбленого чорного дерева неймовірно покрученої форми, цей гонг був одним із найкоштовніших надбань тітки Джайлза. Місіс Кокер, схоже, мала неймовірну втіху від його ударів і завжди налаштовувала його на максимальну гучність. Ґвенда затулила вуха долонями й підхопилася на ноги.

Вона швидко перетнула вітальню, підійшла мало не впритул до стіни біля далекого вікна і рвучко зупинилася з роздратованим вигуком. Вона вже втретє зробила цей трюк. Уже втретє вона хотіла пройти крізь стіну до їдальні, що була за нею.

Вона обернулася, перетнула вітальню у зворотному напрямку, вийшла в коридор, оминула стіну вітальні й у такий спосіб дісталася до дверей їдальні. Це був досить довгий обхід, і він завдаватиме чимало клопоту взимку, бо в коридорі гуляли протяги, а центральне опалення обігрівало лише вітальню, їдальню та дві спальні на другому поверсі.

Я не бачу, подумала Ґвенда, сідаючи за чарівний обідній стіл у стилі Шератон, який вона щойно купила за великі гроші замість масивного столу з червоного дерева тітки Лейвендер, — я не бачу, чому б мені не

пробити двері з вітальні до їдальні. Я поговорю про це з містером Симсом, коли він прийде сьогодні пополудні.

Містер Симс був підрядником і декоратором, такий собі авторитетний чоловік середнього віку з хрипким голосом і невеличким записником, який він завжди тримав напоготові, щоб відразу занотувати будь-яку цінну думку, що спаде котромусь із його замовників.

Містер Симс, почувши пропозицію Гвенди, відразу її підтримав.

— Це найпростіша у світі робота, місіс Рід — і велике поліпшення, якщо ви дозволите мені висловити свою думку.

— А це буде не дуже дорого? — На той час Гвенда вже навчилася ставитися з недовірою до поступливості та ентузіазму містера Симса.

— Така собі дрібничка, — відповів містер Симс, і його хрипкий голос прозвучав поблажливо й заспокійливо.

Гвенду взяли ще більші сумніви, ніж на початку. Саме «дрібничкам» містера Симса вона й навчилася не довіряти. Його перші оцінки завжди були умисне поміркованими.

— Не турбуйтеся, місіс Рід, — сказав містер Симс. — Я попрошу Тейлора подивитися, коли він закінчить свою роботу в туалетній кімнаті сьогодні пополудні, і тоді я вам скажу точно. Усе залежить від того, наскільки там міцна стіна.

Гвенда кивнула головою й пішла писати відповідь на листа Джоун Вест. Вона подякувала їй за запрошення, але повідомила, що зараз не може покинути Дилмаут, бо мусить наглядати за роботою майстрів. Потім вийшла прогулятися перед будинком і навішати свіжим вітром із моря. Коли повернулася до вітальні, Тейлор, провідний майстер бригади містера Симса, випростався в кутку кімнати й привітав її усмішкою.

— Із цим не буде жодних проблем, місіс Рід, — сказав він. — Тут уже були раніше двері. Але хтось, кому вони були непотрібні, звелів заліпити їх тиньком.

Гвенда була приємно здивована. Як дивно, подумала вона, адже я, здавалося, завжди відчувала, що там були двері. Вона пригадала, як упевнено прямувала до них, коли йшла обідати. І пригадавши це, відчула напад легкої тривоги. Бо така впевненість не могла не здивувати... Чому вона була така переконана в тому, що двері там? Адже на стіні від них не видно було жодного сліду. Як вона

здогадалася, звідки вона знала, що двері були саме в тому місці? Звичайно, було б зручно, якби з вітальні можна було заходити прямо до їдальні, але чому вона завжди так непомильно йшла саме туди? Двері були б однаково зручними в будь-якому місці стіни, але вона завжди машинально йшла, думаючи про щось інше, саме туди, де колись і справді були двері.

Сподіваюся, стривожено подумала Гвенда, що я не ясновида або щось таке...

Жодних психічних аномалій вона ніколи не знала. Вона не належала до таких людей. Чи, може, належала? Адже те саме відбулося з доріжкою від тераси крізь кущі вниз до моріжка. Невже вона й справді знала, що там була доріжка, а тому так уперто наполягала, щоб зробити її саме там?

Можливо, у мене й справді є якісь психічні відхилення, подумала Гвенда, і їй стало не по собі. Чи, може, щось негаразд із будинком?

Чому вона запитала того дня в місіс Генгрейв, чи будинок, бува, не навідують привиди?

Жодних привидів тут немає! Це чудовий дім! У ньому не може бути нічого поганого. Адже місіс Генгрейв, здавалося, була вельми здивована, коли вона запитала її про це.

Чи все ж таки в її манерах була якась стриманість, щось подібне до нервового виснаження?

Святий боже, я починаю вигадувати неймовірні речі, подумала Гвенда.

Їй довелося докласти неабияких зусиль, щоб повернутися до своєї розмови з Тейлором.

— У мене до вас іще одне прохання, — сказала вона. — Один із комодів у моїй кімнаті нагорі замкнений, а ключ від нього загублено. Я хочу, щоб ви мені його відкрили.

Майстер піднявся разом із нею й оглянув дверцята комода.

— На нього накладено кілька шарів фарби, — сказав він. — Я попрошу своїх людей, щоб вони відчинили його завтра, якщо це вас влаштує.

Гвенда кивнула головою, і Тейлор пішов.

Того вечора Гвенда почувалася засмиканою і знервованою. Сидячи у вітальні й намагаючись читати, вона дослухалася до кожного порипування меблів. Раз чи двічі подивилася через плече й затремтіла.

Вона знову й знову переконувала себе, що немає нічого надзвичайного в інцидентах із доріжкою та дверима. Вони пояснювалися звичайним збігом обставин і не виходили за межі простого тверезого глузду.

Не наважуючись признатися в цьому самій собі, вона нервувалася, боялась лягати в ліжко. Коли нарешті підвелася, вимкнула світло й відчинила двері в хол, то відчула, що їй страшно підійматися сходами. Вона майже збігла ними, щоб подолати їх якомога швидше, пробігла коридором і відчинила двері до своєї спальні. Опинившись там, відчула, що страх минув, і відразу заспокоїлася. Озирнулася навколо з ніжним почуттям. Тут вона почувала себе в безпеці, захищеною і щасливою. Атож, вона тут у безпеці («У безпеці від чого, ти, ідіотко?» — запитала вона себе). Потім подивилася на свою піжаму, розкладену на ліжку, та нічні пантофлі під ним.

Схоже, Гвендо, тобі шість років, не більше. Тобі треба ходити в дитячих черевичках, на яких намальований кролик Банні.

Вона лягла в постіль із відчуттям полегкості й відразу міцно заснула.

Наступного ранку їй треба було залагодити деякі справи в місті. Коли вона звідти повернулася, був уже час обіду.

— Майстри відкрили комод у вашій спальні, мем, — сказала місіс Кокер, коли принесла їй ніжно підсмажену камбалу, картопляне пюре та моркву зі сметаною.

— От і добре, — сказала Гвенда.

Вона була голодна й пообідала з апетитом. Випивши каву у вітальні, піднялася сходами до своєї спальні. Перетнувши кімнату, відчинила дверцята комоду в кутку. І тоді в неї вихопився несподіваний переляканий крик, і вона завмерла на місці, втупившись у те, що постало перед нею.

Усередині комоду вона побачила первісні шпалери, якими була обклеєна ця стіна, що в усіх інших місцях була пофарбована в жовтий колір. То були яскраві шпалери з квітчастим візерунком — букетики маленьких червоних маків упереміж із букетиками синіх волошок...

II

Гвенда довго стояла там, дивлячись на ті шпалери, потім підійшла до ліжка на тремтячих ногах і сіла.

Вона була в домі, у якому ніколи не бувала раніш, у країні, куди ніколи досі не приїздила — і лише два дні тому вона вперше лягла тут у постіль і уявила собі шпалери, якими їй хотілося б обклеїти цю

кімнату, — і шпалери, які вона собі уявила, точно збігалися з тими, якими колись ці стіни й справді були обклеєні.

Фрагменти всіляких неймовірних пояснень вихором закручувалися в її голові... Можливо, її мозок перестав сприймати час нормально і плутає минуле з майбутнім?..

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ